

Achtergrond**Weidevogels helpen**

Wie de weidevogels een handje wil helpen kan een bijdrage storten op 't Weidevogelfonds van Landschap Noord Holland.
www.landschapnoordholland.nl/weidevogelfonds

Minder, minder vogels

Het broedseizoen is voorbij. Volgens een eerste voorzichtige schatting zijn de weidevogels nog niet uit de problemen. Ze nesten later en hebben minder legsels, lijkt het. Toch zijn er ook positieve zaken te melden. De tweede leg van de kievit is redelijk succesvol. En steeds duidelijker wordt hoe weidevogels kunnen worden geholpen.

Wim Tijsen is projectmedewerker boerenlandvogels bij Landschap Noord Holland. En dus heeft hij genoeg om zich zorgen over te maken; klimaatverandering en schaarste aan geschikte plekken voor de (broedende) weidevogels, zorgen voor een fikse terugloop in de populatie.

Tweede leg

Tijsen is niet direct enthousiast als hij terugkijkt op het afgelopen broedseizoen. „Net als vorig jaar was het aan het begin van het broedseizoen erg droog. Alleen de kievit, een vroege broeder, had al genest voor die droogte echt uitbrak. Gevolg was wel dat de kuikens na hun geboorte met die droogte te maken kregen en dus

Een zogenoemde 'plasdras' voor de vogels.

EIGEN FOTO

veel het niet haalden. Vaak echter doen de kieviten nog een tweede leg, die verliep beter.” De alarmbellen luiden minder hard voor de de kievit. „Door de droogte in het voorjaar is het broedseizoen wisselend en uitgerekt geweest. Nog steeds lopen er kuikens rond.”

Veelvuldig valt het woord 'afname'. De populatie van de grutto, boegbeeld der weidevogels in Nederland, nam af. Net als die van de tureluur en de scholekster. „Door de droogte zijn ze later gaan nesten. En onze eerste indruk is dat er minder legsels waren. Dat zijn in ieder geval vooralsnog de eerste conclusies op basis van nesten die we hebben gevonden.”

Vrolijk

De definitieve cijfers zijn pas in het najaar bekend. „Afgelopen jaar waren er voor ons 800 vrijwilligers aan de slag, en hebben we 75 nieuwe vrijwilligers opgeleid”, vervolgt Tijsen. „Die houden de nesten in de gaten, beschermen ze en later de kuikens. Op basis van hun waarnemingen kunnen we de populatie

inschatten.”

Ook probeert Landschap Noord Holland met cursussen boeren warm te krijgen om meer te doen voor de weidevogel. „Het leeft meer in de landbouw. En er zijn enkele initiatieven ondernomen die resultaat opleveren. Zoals het goed nathouden van greppels op het boerenland en de aanleg van zogenaamde plasdrassen door boeren via agrarische natuurverenigingen. Daar hebben insecten en dus weidevogels profijt van. En als je ziet dat iets werkt, word je daar vrolijk van.”

Vliegvlug

Meer goed nieuws is dat in Waterland meer kievitsnesten zijn gevonden dan vorig jaar. Net als in Marken, waar het goed gaat met de grutto en zelfs 98 procent van de kuikens groot ('vliegvlug') wordt. Het plaatsen van waterpompen door boeren van de agrarische natuurvereniging Water, Land en Dijken daar, lijkt dus positief te werken in combinatie met goed weidevogelbeheer. Zoals veel later

Droogte, dus grutto, tureluur en scholekster nesten laat

maaïen, zodat kuikens vliegvlug worden. Bovendien doet men in op Marken veel aan beheer van vossen, ook dat scheelt. De stichting Hooge Weide bij Castricum meldt ook een voldoende hoog broedsucces voor de grutto, onze nationale vogel. Andere gebieden waar het wel goed gaat zijn de Bovenkerkerpolder en Heiloo. Heiloo lijkt zelfs een succesverhaal. Daarin speelde het nathouden van greppels op maisland een hoofdrol.

Tijsen: „Wij leren ook. We weten steeds beter hoe we de vogels kunnen helpen.”

Frenk Klein Arfman

Andermans rommel

Journalist Jaap Timmers bindt de strijd aan met zwerfafval

Natuur heeft geen status

We zijn een lomp volkje. In de VOC-tijd merkten Japanners dat al op, toen we daar handel dreven. Op het voetbalveld spugen onze spelers in het gezicht van een tegenstander. Op de snelwegen zitten we wegwerkers en hulpverleners dwars. '15 miljoen mensen op dat hele kleine stukje aarde. Die schrijf je niet de wetten voor, die laat je in hun waarde.' Het liedje klinkt romantisch, maar over welke waarde hebben we het nou helemaal?

Rommel achterlaten is net zo'n lompe bezigheid. Waar schuilt dat toch in, die neiging rotzooi te maken? De kneep zit hem erin dat we de openbare ruimte in de stad en de natuur kennelijk niet beschouwen als gebieden waarover we ons zorgen over hoeven te maken. Het is niemandsland, iets 'van de gemeente', Rijkswaterstaat, of Natuurmonumenten. Maar niet

van onszelf, en dus zonder volksstatus. Dat leidt er gemakkelijk toe dat deze gebieden als vuilnisbelten worden gezien. Dichter Jules Deelder riep ooit de vraag op wat de definitie van natuur is. Zijn antwoord: dat is waar je langskomt als je van de ene naar de andere stad rijdt. Natuur laat ons koud.

Toch gloort er hoop, via een omweg. Groen in de straat vergroot ons woongenot. Bij mij om de hoek adopteren bewoners een lindeboom, ze hebben er bloemen omheen gezet en koesteren die. Zij pakken direct de straatrommel weg. De ene zorg voor de publieke ruimte wakkert de andere aan. Er kan iets moois ontstaan, tergend langzaam, maar à la. Natuurorganisaties werken met vrijwilligers, die de boswachter helpen. Burgers betrekken bij de natuur moet veel ruimhar-

Reageren? groen@hollandmediacombinatie.nl

tiger. Natuurclubs zijn in zichzelf gekeerd, het liefst zetten zij een hek om de paradijzen. Ze begonnen als sympathieke beschermers, met wie hoogstens de dorpsjeugd het wel eens aan de stok had. Ik ken gebieden waar natuurbeheerders nu als 'de vijand' worden beschouwd. Oorzaken: plannen uitvoeren zonder overleg met omwonenden; dorpsbewoners een potje vissen misgunnen. Dat werkt contraproductief. Geef vispases uit, gun omwonenden een buitenboordmotorje voor achter de vlet. Het is van de zotte dat bewoners op afstand zijn gezet van bos en hei, waar ze als kind speelden. Sta moes- en bloementuinen toe. Maak vervuilde bosranden schoon en creëer uitspanningen, waar het goed toeven is en waar vanzelf minder rommel zal zijn en afval wordt gedumpt.